

тръговѣж, стеченіе на учены-ты и философы-ты, и най просвѣщенъ градъ въ цѣлый свѣтъ. Най добры-ты училища Христіанскы ся находдахъ въ Александріѣж; тамъ, най много, писахъ безсмъртни-ти защитници на Христіанство-то свои-ты апологіи ерѣщу нападенія-та на тамошни-ты и другоградскы софисты. Съ еднѣ думѣж: най просвѣщенно-то духовенство ся находдаше въ Египетъ; заради това Св. Отци, които ся събрахъ въ Никееж, имахъ таково високо понятіе за духовенство-то на тѣхъ странѣж, что то на Александрійскый Архіерей оставихъ прѣдѣдателско-то мѣсто на тоя великъ Съборъ. Тий высокы пастыри на Египетскѣ-тѣ странѣж особенно ся наричяхъ Папы (*papas*), отци.

Въ това врѣмя малко то Христіанско общество въ Римъ ся находдаше въ критическо положеніе; за да ся не угасятъ прѣвы-ты, нѣ слабы-ты дучи на Христово-то ученіе въ стѣны-ты на гордѣж-тѣ столицѣж, то Вѣсточни-ти Христіане имѣ прашахъ священници, и не' еднѣжъ ся е являвалъ въ Римъ то' Сиріецъ, то' Гръкъ, то' Африканецъ. Въ всичко-то врѣмя, докль ся находдаше Дворъ-тъ въ Римъ, всичка-та Римска Црква, всичка-та Римска Иерархія ся заключаваше само въ едно малко общество Христіане въ тоя градъ, което често е можяло да ся находда и безъ священникъ, ако не достигаше другъ отъ Вѣстокъ, или отъ другѣ нѣкакѣж странѣж.

Нѣма съмнѣніе, че тии пастыри не сѣ были въ това врѣмя сѣщи Епископи, зачто не сѣ имали нито епархыѣж, нито кафедрѣж, нѣ сѣ были обыкновенни пресвитери. А въ това врѣмя на Вѣстокъ и Египетъ, великы-ти Христіанскы учители и философи: Аѣинагоръ, Ефремъ, Іустинъ, Тертуліанъ, Климентъ Александрійскый, Оригенъ, Кипріанъ, Иринеи, Аѣанасій, Евсевій, Іеронимъ, Августинъ, Іоаннъ Златоустый, Василій Великый, Григорій Назіанзинъ, Григорій Нисскый и проч. плѣняхъ и удивлявахъ свѣта съ свои-ты съчиненія. А Западни-ти пресвитери въ тишинѣж и въ подземны зимници и въ другы тайны мѣста исплѣнявахъ длѣжностъ-тѣ си, и учяхъ свои-ты приходници истинны-ты на религыѣж-тѣ думѣж въ думѣж така, както учяхъ и доказвахъ това на Вѣстокъ, и ни единъ отъ Римскы-ты Іереи не ся показа въ число-то на писатели-ты, поне посрѣдственны, ни единъ отъ тѣхъ въ продѣженіе-то на шесть или